

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/196/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813203698
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8813203698.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Straku a sudcov JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Antónie Kandravej v právnej veci žalobcu CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických vězňů 1272/21, Nové Mesto, 110 00 Praha 1, IČO: 264 29 705, zastúpená AK Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanej D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. č. XXX, XXX XX P., o uplatnenie pohľadávky zo zmenky, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 10C 484/2013-80 zo dňa 16. 3. 2015 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok.

II. Náhrada trov odvolacieho konania sa účastníkom n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. (v ďalšom texte aj „POHOTOVOSTĚ“) poskytuje úvery vrátane úverov pre spotrebiteľov. Dňa 26.8.2008 takto poskytla spotrebiteľský úver aj pani D. B. (v ďalšom texte aj „žalovaná“; zmluva č. 8342108).

2. Úver bol poskytnutý v rozsahu 464,71 Eur (14 000,-Sk) na obdobie jedného roka (12 mesiacov) za poplatok 399,65 Eur (85,99%). Formulár zmluvy obsahuje okrem iného sankciu 0,25% denne (91,25% p.a.) a klauzulu o vyplnení zmenky. Dohoda o vyplňacom práve zmocňuje POHOTOVOSTĚ vypísať blanco zmenku na všetky záväzky zo zmluvy, a teda okrem iného aj na 85,99% odplatu za úver a 91,25% sankciu.

3. POHOTOVOSTĚ sa spočiatku pokúšala vymôcť plnenia zo zmluvy vrátane uvedeného príslušenstva v exekučnom konaní, keď pohľadávku jej v celku priznal rozhodcovský súd. Súdny čiastočne odmietli vykonať exekúciu pre rozpor s dobrými mravmi. (rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadený Slovenskou rozhodcovskou a.s. z 15.10.2009 sp. zn. SR16223/09, čiastočne zamietnutá žiadosť o udelenie poverenia uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou z 22.2.2010 č. k. 9Er 392/2009-11).

4. Následne POHOTOVOSTĚ postúpila práva zo zmenky na spoločnosť CD Consulting, s.r.o. so sídlom v Prahe (v ďalšom texte aj „žalobca“). Žalobca právo zo zmenky uplatnil na súde. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „prvostupňový súd“) žalobu zamietol s odôvodnením, že dohoda o vyplňacom práve je podľa § 53 OZ neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože umožňuje jednostranne veriteľovi vyplniť zmenkovú sumu na akékoľvek záväzky zo zmluvy. A tak sa aj stalo, pretože zmenka bola vypísaná na sumu 529,74 Eur (15 958,95,-Sk) s úrokom 0,25% od 29.5.2009. Pre neplatnosť dohody o vyplňacom práve je preto podľa prvostupňového súdu žaloba o plnenie zo zmenky nedôvodná.

5. Prvostupňový súd skonštatoval aj ďalší dôvod, ktorý bráni priznaniu práva zo zmenky. Tak pôvodný veriteľ POHOTOVOŠŤ, ako aj žalobca ako jeho nástupca nemajú právo zmenku prijať, pretože bola vypísaná v rozpore s § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. na príslušenstvo prevyšujúce 30% výšky úveru. Prvostupňový súd pomerne v rozsiahlom odôvodnení ďalej poukázal na nečestnú prax POHOTOVOSTI a zlý úmysel uplatniť nečestné plnenia cez abstraktné prvky zmenkového práva a odmietol poskytnúť žalobcovi súdnu ochranu (§ 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa).

6. Žalobca v odvolaní v podstate vytýka prvostupňovému súdu, že sa nemal zaoberať kauzou právneho vzťahu vzhľadom na právo zo zmenky a na potvrdenie poukázal na závery rôznych krajských súdov.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec bez nariadenia pojednávania (§ 214 O.s.p.) a dospel k záveru, že rozsudok je vecne správny. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením rozsudku prvostupňového súdu, na ktoré poukazuje. Na zdôraznenie správnosti sa dopĺňa.

8. Hrubá nerovnováha v neprospech žalovanej slabšej zmluvnej strany je evidentná. Vo veci, v ktorej vystupuje dlžník ako slabšia zmluvná strana asi niet väčšej výhody, ako keď veriteľ nadiktuje výšku pohľadávky. Problém sa umocňuje, ak do tejto pohľadávky sa zahrnú plnenia z nečestných klauzúl. Klausula o vypíňacom práve naozaj umožňuje vypísať zmenku na akékoľvek záväzky zo zmluvy, a teda aj na úžernú odplatu za úver (85,99%) či úplne drastický sankčný úrok 91,25%. Nerovnováha sa znásobuje tým, že veriteľovi postačí predložiť zmenku a dôkazné bremeno čo do existencie pohľadávky a jej výšky sa presúva na dlžníka. Pritom existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný subjekt práva nedokáže vyhodnotiť nečestnosť zmluvnej podmienky (spojené prípady C-240/98 až C-244/98). Ďalšie a značné sťaženie pozície dlžníka nastáva pri indosácii zmenky, kedy je na dlžníkovi preukázať úmysel žalobcu konať na jeho škodu (§ 17 zákona č. 191/1950 Zb. (zákon zmenkový a šekový). Fakty prípadu potvrdzujú, že dohoda o vypíňacom práve k zmenke spôsobuje hrubú nerovnováhu v neprospech žalovanej ako slabšej zmluvnej strany.

9. Neprijateľná dohoda o vypíňacom práve je absolútne neplatná (53 ods. 5 OZ) s priamym dopadom na (ne)prípustnosť uplatnenia zmenky. Pohotovosti a aj žalobcovi zákon navyše zakazoval prijať predmetnú zmenku, keďže bola vypísaná na príslušenstvo prevyšujúce 30% úveru.

10. Podľa § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení ku dňu vystavenia zmenky (26.8.2008) „V súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. 8) Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.“

11. Niet dôvodu priznať plnenie žalobcovi zo zmenky, ktorú má podľa zákona mať v moci druhá strana a ktorá si jej vydanie môže nárokovať.

12. Najmenej vyššie uvedené dôvody bránia priznať žalobcovi plnenie zo zmenky. Ak iné odvolacie súdy podporili priznanie plnenia zo zmenky napriek vyššie uvedeným okolnostiam a s poukazom na abstraktnosť zmenky, odvolací súd sa od týchto názorov odkláňa s poukazom na spoločné stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodnoprávneho Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20.10.2015 cit.:

„I. Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že:

1. pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;

2. pokiaľ súd nevzhladne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúc ich rozsah a

povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

II. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.“

13. Iste je aj neplatenie dlhu z morálneho hľadiska problematické. Ale na prvý pohľad sú tu praktiky, ktoré v demokratickej spoločnosti nemôžu byť za žiadnych okolností tolerované, inak by odvolací súd prispel k udržiavaniu nežiaduceho amorálneho stavu. Vo veci nejde o právo zo zmluvy, ale zo zmenky a tak bolo problematické priznať ultra petitio iný, ako uplatnený nárok.

14. Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok ako vecne správy vrátane správneho výroku o trovách konania (§ 219 ods. 1 O.s.p.). V odvolacom konaní úspešnej žalovanej trovy nevznikli, a preto ich náhrada priznaná nebola (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.